

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 17Co/210/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3815210161
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 02. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gabriela Janáková
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2018:3815210161.1

Uznesenie

Krajský súd v spore žalobcu: X. I., s.r.o., so sídlom K. XX, D. - mestská časť I. K., IČO: XX XXX XXX, zastúpeného JUDr. S. C., advokátom so sídlom v D., J. 8, proti žalovanému: K. S., bytom N., P. P. XXXX/XC, o zaplatenie 773,07 eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prievidza zo dňa 21. decembra 2015, č.k. 15C/208/2015-47, takto

rozhodol:

P r i p ú š ť a späťvzatie žaloby v časti o zaplatenie 91,18 eur, rozsudok Okresného súdu Prievidza zo dňa 21.12.2015, č.k. 15C/208/2015 - 47 v tejto časti z r u š u j e a konanie v tejto časti z a s t a v u j e .

V zostávajúcej časti rozsudok súdu prvej inštancie z r u š u j e a vec v r a c i a na ďalšie konanie.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zamietol žalobu voči žalobcovi o zaplatenie sumy 773,07 eur s úrokom z omeškania vo výške 8,75 % ročne od 28.07.2012 do zaplatenia a žalovanému náhradu trov konania nepriznal. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že spoločnosť P. F. H., a.s uzatvorila so žalovaným dňa 07.07.2010 zmluvu o pôžičke, na základe ktorej poskytol žalobca žalovanému pôžičku 850 eur s priemernou hodnotou RPMN 51,49 %, výškou mesačnej splátky 29,43 eur, ročnou úrokovou sadzbou 29,18 %, RPMN 29,18 %, sadzbou poistenia 2,9 %, termínom konečnej splatnosti 7/2014, celkovou sumou pôžičky 1 374,80 eur, počtom mesačných splátok 48, mesačnou výškou poistenia 0,83 a celkovými nákladmi spotrebiteľa 522,80 eur. Listom zo dňa 07.08.2012, označenom ako predžalobná upomienka, vyzval žalobca žalovaného k okamžitej úhrade všetkých splátok jednorazovo do 3 dní od doručenia upomienky, a to v sume 853,52 eur. Súd prvej inštancie po právnej stránke svoje rozhodnutie odôvodnil ust. § 1 ods. 2 zák. č. 129/2010 Z.z., § 497 Obchodného zákonníka, § 53 ods. 9, § 565, § 101, § 103 Občianskeho zákonníka, § 5b zák. č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa s tým, že žalobca sa domáhal plnenia, ktoré bolo dohodnuté v splátkach. Súd vyhodnotil predmetnú zmluvu o pôžičke ako zmluvu o spotrebiteľskom úvere, upravenú v zákone o spotrebiteľských úveroch, ktorý je vo vzťahu k Občianskemu zákonníku, ako aj k Obchodnému zákonníku v pomere špeciality. Zmluva má taktiež charakter spotrebiteľskej zmluvy podľa ustanovení Občianskeho zákonníka. Súd konštatoval, vychádzajúc zo skutkových zistení v danej veci, posudzujúc nárok žalobcu aj z pohľadu premlčania podľa § 5b zákona č. 250/2007 Z.z., že žalobu je potrebné v celom rozsahu zamietnuť z dôvodu premlčania práva žalobcu. Podľa zmluvy mal žalovaný úver splatiť v 48 mesačných splátkach po 29,43 eur, pričom celkom zaplatil 570,88 eur. V súlade s ust. § 101 a § 103 OZ sú splátky splatné tri roky pred podaním žaloby dňa 10.06.2015, teda splatné ku dňu 10.06.2012 a ktoré neboli uhradené, premlčané. Z prehľadu splátok vyplýva, že žalovaný neuhradil splátky pravidelne od začiatku, keď napr. vynechal splátky v mesiaci máj, jún, júl 2011, máj, jún, júl 2012, naposledy uhradil platbu 29,43 eur dňa 12.03.2012. Podľa súdu do úvahy prichádzajú v súvislosti so žalobou podanou dňa 10.06.2015 iba nepremlčané splátky splatné po 10.06.2012 do konečnej splatnosti júl 2014. Právny predchodca žalobcu vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru v zmysle ust. § 565 OZ listom zo dňa 08.07.2012, keď bol žalovaný preukázateľne v omeškaní so splátkou za mesiac

jún, máj, apríl 2012. Premlčacia doba začala plynúť splatnosťou nezaplátenej splátky, teda v danom prípade najmenej splátkou splatnou v apríli 2012 a nie samotným vyhlásením mimoriadnej splatnosti, resp. doručením žalovanému. Trojročná premlčacia doba v dôsledku zosplatenia preto neuplynula splatnosťou poslednej splátky, pre ktorú vyhlasoval mimoriadnu splatnosť, ale splatnosťou najstaršej omeškanej splátky, pre ktorú využíva veriteľ právo na zosplatenie, ktorá uplynula v apríli 2012 a pokiaľ žaloba bola podaná 10.06.2015, bola podaná po uplynutí premlčacej doby. Žaloba by nebola dôvodná aj preto, že predmetná zmluva neobsahuje údaje v zmysle ust. § 9 ods. 2 písm. f), j), k) zákona č. 129/2010 Z.z., teda údaj o splatnosti mesačných splátok, údaj o termíne konečnej splatnosti úveru, ktorý musí byť uvedený presným dátumom a nesprávne je uvedený aj údaj o celkových nákladoch spotrebiteľa, keď pri počte splátok 48 a výške mesačnej splátky 29,43 eur mal žalovaný zaplatiť 1 412,64 eur a nie sumu 1 372,80 eur ako je uvedené v zmluve. Pokiaľ ide o poisťné (pri počte splátok 48 a výške mesačného poistenia 0,83 eur predstavuje celkové poisťné 39,84 eur), v zmluve sa nenachádza žiadne dojednanie o tom, že žalovaný mal možnosť toto poistenie odmietnuť, preto sa stalo súčasťou celkových nákladov spotrebiteľa. Za daného stavu bol potom nesprávne uvedený údaj o výške RPMN, ktorý pri počte splátok, ich výške a sume pôžičky predstavuje 30,01 % a nie 29,18 % ako nesprávne uvádza v neprospech spotrebiteľa veriteľ v zmluve. Úver by sa teda považoval za bezúročný a bez poplatkov, pričom žalovaný by bol povinný vrátiť iba sumu pôžičky 850 eur, pričom uhradil 570,88 eur, preto by mu zostávalo uhradiť žalobcovi sumu 279,12 eur a nie sumu, ktorú žalobca uplatňuje. Súd uviedol, že vzhľadom na premlčanie práva veriteľa domáhať sa zaplata jednotlivých splátok a v rámci nich len čistej úverovej istiny podľa mesačnej splatnosti pred samotným zosplatením a vzhľadom na premlčanie práva veriteľa domáhať sa zaplata úverovej istiny zo splátok, ktorých splatnosť nastala v dôsledku zosplatenia, pri aplikácii § 5b zákona č. 250/2007 Z.z. súd nemohol priznať žalobcovi ani časť žalovaného nároku. Ohľadne zmluvnej pokuty, ktorú žalobca uplatňuje v čiastke 92,35 eur (v rámci žalovanej sumy 773,07 eur), súd toto dojednanie v zmysle ust. § 39 OZ považoval za neplatné zmluvné dojednanie, ktoré je v rozpore s dobrými mravmi. Nakoniec žalobca vzal žalobu v časti zaplata zmluvnej pokuty v sume 91,18 eur späť (po pojednávaní), na čo súd pri rozhodovaní nemohol prihliadať. Rozhodnutie o náhrade trov konania súd odôvodnil ust. § 142 ods. 1 O.s.p. a úspešnému žalovanému ich náhradu nepriznal, keď si žiadnu náhradu neuplatnil.

2. Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote prostredníctvom právneho zástupcu odvolanie žalobca, ktorý žiadal, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Namietal, že súd prvej inštancie vec nesprávne právne posúdil a nedostatočne zistil skutkový stav veci. Súd prvej inštancie nárok posúdil ako premlčaný, pričom pre tento prípad počiatok behu premlčacej doby celého uplatneného nároku súd aplikoval od splátky splatnej dňa 20.04.2012, teda prvej riadne a včas neuhradenej splátky. Tento právny názor nie je správny. Poukázal na znenie § 103 veta druhá Občianskeho zákonníka, ktorý priamo odkazuje na § 565 Občianskeho zákonníka s tým, že z tohto ustanovenia vyplýva oprávnenie pre veriteľa žiadať zaplata celej pohľadávky pre nezaplata niektoej zo splátok dlžníkom riadne a včas, pričom toto právo môže veriteľ využiť len do splatnosti najbližšej splátky. V danom prípade začala odo dňa nasledujúceho po splatnosti v poradí 23. splátky splatnej dňa 20.06.2012, pre ktorú bola vyhlásená predčasná splatnosť úveru listom zo dňa 08.07.2012, plynúť premlčacia doba na uplata práva ohľadom celého zvyšku nesplateného zosplateného úveru. Súdne konanie bolo začaté 10.06.2015, teda pred uplynutím 3 ročnej premlčacej doby, ktorá začala plynúť 21.06.2012. Uviedol, že tento právny názor je podporený aj rozhodnutím Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 5Co/483/2014 zo dňa 30.07.2014. Poukázal vo vzťahu k záveru o počiatku plynutia premlčacej doby aj na rozhodnutie NS ČR sp.zn. 21Cdo/456/2006 a 21Cdo/426/2005.

3. Žalovaný sa k podanému odvolaniu žalobcom písomne nevyjadril.

4. Krajský súd ako súd odvolací vec preskúmal podľa § 379 a § 380 ods. 1 CSP bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a dospel k záveru, že podľa § 370 ods. 1,2 CSP je potrebné pripustiť späťvzatie žaloby v časti zaplata sumy 91,18 eur, v tejto časti rozsudok zrušiť a konanie zastaviť a v zostávajúcej časti je potrebné rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 389 ods. 1 písm. c) CSP zrušiť a podľa § 391 ods. 1 CSP vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

5. Predovšetkým je potrebné uviesť, že v posudzovanej veci súd prvej inštancie rozhodol a odvolanie žalobcu bolo podané pred 01.07.2016. Dňa 01.07.2016 nadobudol účinnosť zákon č. 160/2015 Z.z. -

Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), ktorý upravuje postup súdu pri prejednávaní a rozhodovaní sporov. Civilným sporovým poriadkom, bol zrušený Občiansky súdny poriadok (zákon č. 99/1963 Zb.).

6. Podľa § 470 ods. 2 CSP, právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali predtým ako nadobudnutia účinnosti Civilného sporového poriadku zostávajú zachované. V zmysle uvedeného zákonného ustanovenia, ako aj základných princípov, na ktorých je Civilný sporový poriadok postavený, odvolací súd v danej veci posudzoval žalobcom uplatnené odvolacie dôvody podľa zákona účinného v čase podania odvolania, teda podľa vtedy platného procesného predpisu - Občianskeho súdneho poriadku.

7. V danej veci až po vyhlásení rozsudku súdu prvej inštancie bolo súdu doručené podanie, ktorým vzal žalobca žalobu späť v časti zaplatenia sumy 91,18 eur, v tejto časti žiadal pripustiť späťvzatie žaloby a konanie zastaviť. Čiastočné späťvzatie žaloby bolo doručené na vyjadrenie žalovanému, ktorý k späťvzatiu žaloby nesúhlasné stanovisko nezaslal. Preto odvolací súd v zmysle ust. § 370 ods. 1, 2 CSP pripustil späťvzatie žaloby v časti zaplatenia sumy 91,18 eur, v tejto časti rozsudok zrušil a konanie zastavil.

8. Ďalej sa odvolací súd zaoberal preskúmaním rozsudku súdu prvej inštancie v ostatnej časti. Súd prvej inštancie založil svoje zamietavé rozhodnutie na tom právnom názore, že predmetná zmluva je zmluvou spotrebiteľskou v zmysle § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka a zároveň aj zmluvou o spotrebiteľskom úvere a nárok žalobcu je premlčaný s prihliadnutím na ust. § 5b zák.č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa. Premlčanie nároku posúdil podľa ust. § 101, § 103 Občianskeho zákonníka, kedy mal za to, že v prejednávanej veci došlo k zosplateniu dlhu pre nezaplatenie splátok a premlčacia doba začína plynúť odo dňa splatnosti nezaplatenej splátky. K zosplateniu teda došlo pre nezaplatenie splátky, a to nezaplatenie splátky v apríli 2012 a pokiaľ žaloba bola podaná na súde dňa 10.06.2015, v tom čase už bol nárok žalobcu premlčaný.

9. Odvolací súd však tento záver súdu prvej inštancie nepovažuje za správny.

10. V danej veci sa odvolací súd stotožňuje s konštatovaním súdu prvej inštancie, že právny vzťah založený medzi žalobcom (právny predchodcom) a žalovaným zo zmluvy o pôžičke zo dňa 07.07.2012 je vzťahom spotrebiteľským, ktorý bol založený spotrebiteľskou zmluvou. Súd prvej inštancie preto na tento právny vzťah správne aplikoval ustanovenia Občianskeho zákonníka o premlčaní, čo zároveň ani nespochybňuje žalobca v odvolaní. Súd prvej inštancie mal následne za to, že k zosplateniu došlo už pre nezaplatenie najstaršej omeškanej splátky v apríli 2012 a preto 3-ročná premlčacia doba mala uplynúť v apríli 2015 s tým, že žaloba bola na súde podaná dňa 10.06.2015.

11. Podľa § 103 Občianskeho zákonníka, ak bolo dohodnuté plnenie v splátkach, začína plynúť premlčacia doba jednotlivých splátok odo dňa zročnosti. Ak sa pre neplnenie niektorej zo splátok stal zročným celý dlh (§ 565), začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky.

12. Podľa § 565 Občianskeho zákonníka, ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky len, ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najskôr do splatnosti najbližšej nasledujúcej splátky.

13. Podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

14. Pri plnení dohodnutom v splátkach platí, že každá splátka predstavuje samostatné plnenie, a preto pre každú splátku začína plynúť premlčacia doba podľa § 103 veta prvá Občianskeho zákonníka samostatne. Deň zročnosti jednotlivých splátok vyplýva z dohody strán o splátkach, ktorá je súčasťou zmluvy a od dohodou stanoveného dňa splatnosti jednotlivých splátok začína plynúť premlčacia doba jednotlivých splátok. Dohoda medzi veriteľom a dlžníkom o plnení dlhu v splátkach umožňuje veriteľovi, aby od dlžníka požadoval vždy iba nezaplatenie tej splátky, ktorá sa stala zročnou. Ust. § 565 Občianskeho zákonníka umožňuje veriteľovi a dlžníkovi dohodnúť, že ak dlžník nesplní niektorú splátku,

tak sa stane zročným celý dlh a veriteľ môže žiadať dlžníka o zaplatenie celého dlhu vzniknutého zo zmluvy. Bez dohody veriteľ nemá toto právo.

15. V prejednávanej veci z ničoho nevyplýval záveru súdu prvej inštancie, že práve nezaplatenie splátky, splatnej dňa 20.04.2012 spôsobilo zročnosť celého dlhu. Len zo samotnej predžalobnej upomienky zo dňa 07.08.2012 nie je zrejmé, neuhradenie ktorej splátky by malo byť dôvodom vyhlásenia predčasnej splatnosti. Záver súdu prvej inštancie v tom smere, že to bola práve splátka zo dňa 20.04.2012 nezodpovedá vykonaným dôkazom. V prípade, že nie je preukázané inak, je potrebné považovať za nesplnenú splátku, odo dňa zročnosti ktorej začne plynúť premlčacia doba podľa § 103 veta druhá Občianskeho zákonníka, splátku zročnú bezprostredne pred zosplatením. Ustanovenie § 565 OZ napokon ani nepripúšťa zosplatenie pre niektorú skoršiu omeškanú splátku, než je splátka bezprostredne predchádzajúca zosplateniu.

16. Vzhľadom na to, že zo skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie nevyplýva premlčanie uplatneného práva tak ako ho posúdil súd prvej inštancie, odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vrátil na ďalšie konanie. V ďalšom konaní je súd prvej inštancie viazaný právnym názorom odvolacieho súdu a vychádzajúc z neho opätovne rozhodne vo veci a zároveň rozhodne aj o trovách odvolacieho konania tak, ako to predpokladá ust. § 396 ods. 3 CSP.

17. Odvolací súd dodáva, že v ďalšom konaní súd prvej inštancie nebude môcť z úradnej povinnosti prihliadať na premlčanie práva pre stratu platnosti ustanovenia § 5b zákona č. 250/2007 Z.z., ktoré Ústavný súd Slovenskej republiky vo svojom náleze zo dňa 07. februára 2018 vyhlásil za protiústavné.

18. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom krajského súdu jednomyseľne.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancie. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolania musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).